



## WB99 Wat als je buiten de regels valt?

Opdracht gemaakt door Marijne van Dam, Vossius Gymnasium

### Docentenversie

#### Inleiding

Sommige formele grenzen zijn een stuk onduidelijker dan je op het eerste gezicht denkt. Er zijn regels die zeggen wanneer jij een man of vrouw bent, maar wat nou als je buiten die regels valt, wat ben je dan? Nog niet zo heel lang geleden moest een vrouwelijke deelnemer aan de Olympische Spelen kunnen aantonen dat ze vrouw was door haar geslachtsdeel te laten zien voor een commissie. Om zeker te weten dat een supersterke manvrouw niet stiekem een man was in plaats van een vrouw. Tegenwoordig gaat dat anders. Dan doet men een genetische analyse in geval van twijfel. Mensen met een XX chromosoom zijn vrouw, en mensen met XY man. Maar wat nu met mensen die XXY zijn – die zijn er ook; zijn dat nu mannen of vrouwen? (Eén op de duizend mensen is XXY.) Of XXYY, bestaat ook, maar is een stuk zeldzamer. Mensen met een piemel en een vagina; zijn dat mannen of vrouwen? Zijn er eigenlijk wel mannen en vrouwen; is die scheidslijn wel zo helder als we denken?

Er is zelfs een Enschede's persoon geweest voor wie het dermate onduidelijk was of zij of hij een man of vrouw was dat "het" als onzijdig bij de gemeente inschreven wilde worden. Maar dat ging niet: Er bestaan voor de wet slecht mannen en vrouwen. Iets er tussenin, dat gaat niet. Wie heeft er nu gelijk: de biologie of de wet

#### Leerdoel

Wat maakt een mens man of vrouw? En is dat überhaupt wel vast te leggen in wetten en regels? Waarom willen we dat?

#### Opdracht 1 Ben je een jongen of een meisje?

##### Vraag 1

Ben je een jongen of een meisje? En hoe weet je dat?

Dit lijkt een flauwe vraag maar hebben de leerlingen wel eens stil gestaan bij het feit dat je een jongen of een meisje bent en wat dat betekent?

Schrijf op het bord de verschillende eigenschappen die de leerlingen noemen.

Bespreek met de klas: is er een fundamenteel verschil tussen een jongen en een meisje, waar is dit op gebaseerd? Nature, nurture?

Jongen	Meisje



*Vraag 2: Hoe herken je een jongen of een meisje*

Doe de volgende test. Een leerling gaat de klas uit.

Twee leerlingen in de klas, een jongen en een meisje, gaan antwoord geven op vragen die de leerling op de gang heeft bedacht. Deze moet er achter komen wie de jongen en wie het meisje is. Om het moeilijk te maken doet de jongen alsof hij een meisje is of andersom.

Als de leerling weer de klas in komt gaat hij met zijn rug naar de klas toe zitten en stelt zijn of haar vragen. De docent leest de antwoorden voor. De leerling vóór in de klas legt uit hoe hij de jongen of het meisje herkent heeft.

Ga in de nabespreking met de klas in op de vraag wat maakt nu een mens man of vrouw.

**Opdracht 2 Welke invloed heeft taal op ons denken**

*Vraag 1*

De Inuit hebben 11 woorden voor sneeuw, de Engelsen 9 woorden om verschillende soorten neerslag aan te duiden. Waarom bestaan er maar twee woorden voor de sexen?

De docent geeft een uitleg over xy, xxy, xxxy en gender.

Docent bespreekt met de klas Wittgensteins privétaalargument en een tekst over neurolinguïstisch programmeren (NLP). De leerlingen krijgen een verwijzing naar deze beide onderwerpen op internet.

*Vraag 2*

Hoe belangrijk is het om jezelf te herkennen in de taal die je tot je beschikking hebt?

De klas discussieert over de vraag hoe met taal om te gaan vanuit het vertrekpunt dat taal ons bewustzijn bepaalt.

*Vraag 3:*

Aan de leerlingen wordt gevraagd een essay te schrijven over taal en bewustzijn.